

Βρυξέλλες, 25 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

14457/19

DEVGEN 214
COHAF 100
ACP 137
RELEX 1091
SUSTDEV 166
ALIM 14
AGRI 568
FAO 53
SAN 482

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 25 Νοεμβρίου 2019

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 13722/19

Θέμα: Τέταρτη έκθεση προόδου σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη διατροφή
– Συμπεράσματα του Συμβουλίου (25 Νοεμβρίου 2019)

Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για την τέταρτη έκθεση προόδου σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη διατροφή, τα οποία ενέκρινε το Συμβούλιο κατά την 3732η σύνοδό του, που πραγματοποιήθηκε στις 25 Νοεμβρίου 2019.

**Συμπεράσματα του Συμβουλίου
για την τέταρτη έκθεση προόδου σχετικά με το σχέδιο δράσης για τη διατροφή**

1. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η πείνα και η ελλιπής διατροφή σε όλες τις μορφές αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια παγκοσμίως για την επίτευξη του μεγαλύτερου μέρους των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) και της δίκαιης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης¹, καθώς η κακή διατροφή αποτελεί αυτοτελή παράγοντα ανισότητας. Το Συμβούλιο σημειώνει με ανησυχία τις αρνητικές τάσεις όσον αφορά την επισιτιστική ανασφάλεια και την ελλιπή διατροφή² και υπογραμμίζει την ανάγκη να επιταχυνθεί η δράση για την επίτευξη του ΣΒΑ 2 για την εξάλειψη της πείνας και της ελλιπούς διατροφής σε όλες τις μορφές. Η ανοδική τάση της παγκόσμιας πείνας, ύστερα από δεκαετίες σταθερής μείωσης, υπογραμμίζει το μέγεθος της πρόκλησης που συνιστά η επίτευξη του στόχου της μηδενικής πείνας έως το 2030. Επί του παρόντος, 820 εκατομμύρια άνθρωποι πλήττονται από χρόνια υποσιτισμό.
2. Επί του παρόντος, 149 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας κάτω των πέντε ετών είναι καχεκτικά, ενώ οι ζωές 49 εκατομμυρίων παιδιών της ίδιας ηλικιακής ομάδας απειλούνται από οξύ υποσιτισμό. Το Συμβούλιο σημειώνει με σοβαρή ανησυχία τον ολοένα και χαμηλότερο ρυθμό μείωσης της καθυστέρησης στην ανάπτυξη και τις διαφορές που σημειώνονται στην πρόοδο μεταξύ των χωρών εταίρων και μεταξύ των περιφερειών, ιδίως της Αφρικής και της Νότιας Ασίας. Το Συμβούλιο ανησυχεί επίσης βαθύτατα για την ανάπτυξη της «τριπλής επιβάρυνσης της ελλιπούς διατροφής» –του υποσιτισμού, της έλλειψης σε μικροθρεπτικά συστατικά και του υπερβολικού βάρους και της παχυσαρκίας– σε ολόκληρο τον κόσμο, με τουλάχιστον το ένα τρίτο του παγκόσμιου πληθυσμού να βιώνει μία ή περισσότερες μορφές ελλιπούς διατροφής. Παράλληλα, η περαιτέρω εντατικοποίηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και των οικολογικών κρίσεων θα εντείνει τις υφιστάμενες προκλήσεις όσον αφορά την επίτευξη επισιτιστικής ασφάλειας και επαρκούς διατροφής για όλους.

¹ Οι οφειλόμενες στον υποσιτισμό οικονομικές απώλειες αντιστοιχούν στο 11 % του ΑΕΠ στην Αφρική και την Ασία (ή περίπου σε 3,5 τρις. δολάρια ετησίως), ενώ οι οφειλόμενες στην παχυσαρκία αντιστοιχούν στο 2,8 % του παγκόσμιου ΑΕΠ (ή περίπου σε 2 τρις. δολάρια ετησίως).

² Global report on Food Crises 2019 (Παγκόσμια έκθεση του 2019 για τις επισιτιστικές κρίσεις) <https://www1.wfp.org/publications/2019-global-report-food-crises>. The State of Food Security and Nutrition in the World, July 2019 (Η κατάσταση της επισιτιστικής ασφάλειας και της διατροφής στον κόσμο, Ιούλιος 2019). Κοινή έκθεση των FAO, IFAD, UNICEF, ΠΠΤ και ΠΟΥ. The State of the World's Children 2019: Children, food and nutrition (Η κατάσταση των παιδιών στον κόσμο το 2019: Παιδιά, τρόφιμα και διατροφή). UNICEF.

3. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα προηγούμενα σχετικά συμπεράσματά του και τη σταθερή προσήλωση της ΕΕ και των κρατών μελών της στην εξάλειψη της πείνας και όλων των μορφών ελλειπών διατροφής σύμφωνα με την Ατζέντα του 2030, την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη και την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανθρωπιστική βοήθεια, επιδιώκοντας, εκτός των άλλων, την πραγμάτωση του δικαιώματος σε επαρκή τροφή. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την τέταρτη έκθεση προόδου σχετικά με το σχέδιο δράσης της Επιτροπής για τη διατροφή³ και για τις αναλύσεις που παρουσιάστηκαν σχετικά με την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων για τη διατροφή.
4. Από κοινού, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εξακολουθούν να στηρίζουν τις χώρες εταίρους, καθώς και τους τοπικούς, εθνικούς και περιφερειακούς ενδιαφερόμενους φορείς στην οικοδόμηση ανθεκτικών μέσων διαβίωσης, την ενίσχυση των τοπικών συστημάτων τροφίμων σε περιοχές που πλήττονται από επισιτιστική ανασφάλεια, την ενίσχυση των διατροφικών αποτελεσμάτων, καθώς και στη βελτίωση των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης. Συνιστώντας προτεραιότητα για τη διεθνή συνεργασία, οι επενδύσεις για τη βελτίωση της διατροφής ενισχύουν τη φυσική, γνωστική και παραγωγική ικανότητα, καθώς και την ευημερία των μεμονωμένων ατόμων. Το Συμβούλιο εκφράζει την ικανοποίησή του για την επίτευξη εκ μέρους της Επιτροπής του 87 % της χρηματοδοτικής δέσμευσής της, με βάση την οποία διέθεσε 3,5 δισ. ευρώ για τη διατροφή την περίοδο μεταξύ 2014 και 2020, και ζητεί να συνεχιστούν προσπάθειες για την πλήρη διασφάλιση του στόχου. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει επίσης ότι στις χώρες που δίνουν προτεραιότητα στη διατροφή θα έχει αποσοβηθεί η καθυστέρηση ανάπτυξης για 4,9 εκατομμύρια παιδιά έως το 2025, γεγονός που συνιστά αξιόλογη πρόοδο προς την επίτευξη του στόχου της μείωσης των κρουσμάτων καθυστέρησης της ανάπτυξης κατά τουλάχιστον 7 εκατομμύρια έως το 2025.
5. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι η καθυστέρηση στην ανάπτυξη είναι το αποτέλεσμα πολύπλοκων αλληλεπιδράσεων μεταξύ διαφόρων υποκείμενων παραγόντων και εκφράζει την ικανοποίησή του για τη συνεργασία της Επιτροπής με ερευνητικούς φορείς με σκοπό την καλύτερη αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο η βοήθεια της ΕΕ συμβάλλει στην αντιμετώπιση της καθυστέρησης στην ανάπτυξη. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία της αντιμετώπισης των πολλαπλών παραγόντων που οδηγούν σε μείωση της καθυστέρησης στην ανάπτυξη, ιδίως όσον αφορά την αλληλεπίδραση μεταξύ εισοδήματος και ισότητας των φύλων, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα δικαιώματα των γυναικών, την εξουσία λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση σε ευκαιρίες εργασίας, την υγεία, την ύδρευση και την αποχέτευση. Η παρακολούθηση αυτών των υποκείμενων παραγόντων μέσω κατάλληλων δεικτών είναι καίριας σημασίας.

³ 11850/19 – SWD (2019) 321 final.

6. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει επίσης την ύψιστη σημασία της προστασίας, της προώθησης και της στήριξης του αποκλειστικού θηλασμού και της κατάλληλης συμπληρωματικής σίτισης, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες για την αντιμετώπιση της επισιτιστικής ανασφάλειας και της ελλειπούς διατροφής στοχεύουν στα βρέφη και τα μικρά παιδιά, με σκοπό να σωθούν οι ζωές περίπου 820 000 παιδιών ετησίως. Η διατροφή κατά τη διάρκεια των πρώτων 1 000 ημερών από την εγκυμοσύνη έως τη συμπλήρωση του δεύτερου έτους της ηλικίας του παιδιού είναι καίριας σημασίας για την ανάπτυξη του εγκεφάλου και της δια βίου υγείας, της ευημερίας και της ικανότητας του παιδιού να αναπτύσσει δεξιότητες και να κερδίζει τα προς το ζην. Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο σημειώνει επίσης με ανησυχία ότι δεν έχει σημειωθεί παγκόσμια πρόοδος όσον αφορά την αντιμετώπιση του υψηλού ποσοστού αναιμίας στις γυναίκες αναπαραγωγικής ηλικίας⁴.
7. Στο πλαίσιο μιας ολιστικής προσέγγισης για την υγεία, την κοινωνική ασφάλιση και την εκπαίδευση και αναγνωρίζοντας τις διασυνδέσεις μεταξύ των ΣΒΑ, το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία των δικτύων κοινωνικής ασφάλειας, όπως τα θεραπευτικά σχολικά γεύματα, σε συγκεκριμένα πλαίσια, για την προώθηση υγιεινών διατροφικών συνηθειών, και ως εκ τούτου για την εξάλειψη της ελλειπούς διατροφής σε όλες τις μορφές της.
8. Το Συμβούλιο υποστηρίζει τα συμπεράσματα και τις βασικές συστάσεις της έκθεσης, και συγκεκριμένα:
- α. **Την ενίσχυση του σχεδιασμού των προγραμμάτων σε πολλαπλούς τομείς.** Το Συμβούλιο υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη να επιταχυνθεί η μείωση της καθυστέρησης στην ανάπτυξη μέσω της επέκτασης των πολυτομεακών παρεμβάσεων, περιλαμβανομένων παρεμβάσεων του τομέα της υγείας, και των παρεμβάσεων που εστιάζουν στο σύστημα των τροφίμων και λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση της διατροφής, τα δικαιώματα και τη διάσταση του φύλου. Η βασιζόμενη σε αποδεικτικά στοιχεία θεωρία της αλλαγής πρέπει να θεωρηθεί προϋπόθεση για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό των προγραμμάτων, μαζί με τη χρήση κατάλληλων δεικτών.
- β. **Την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των εργασιών στον τομέα της διατροφής και στον τομέα της ισότητας των φύλων.** Το Συμβούλιο τονίζει τη σημασία της ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών στον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων που σχετίζονται με τη διατροφή, έτσι ώστε η συμμετοχή των γυναικών στα συστήματα τροφίμων να επιφέρει αλληλοενισχυόμενα οφέλη και πρόοδο όσον αφορά όλες τις μορφές ελλειπούς διατροφής.

⁴ Global Nutrition Report (2019) [Παγκόσμια έκθεση για τη διατροφή (2019)], <https://globalnutritionreport.org/nutrition-profiles/>

- γ. **Την ανάπτυξη των ικανοτήτων διατροφής των εγχώριων θεσμών και των εταίρων εφαρμογής.** Το Συμβούλιο τονίζει την ανάγκη για πιο στρατηγική προσέγγιση της ανάπτυξης ικανοτήτων όσον αφορά τη διατροφή και την ενίσχυση του συστήματος για την αποτελεσματική εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών, πολιτικών και σχεδίων για τη διατροφή.
- δ. **Την ενίσχυση των εταιρικών σχέσεων με τα κράτη μέλη, τους πολυμερείς οργανισμούς, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα στην εφαρμογή των διατροφικών δράσεων που βασίζονται στις ανάγκες υγείας του πληθυσμού.** Εκτός από τη μόχλευση χρηματοδότησης, οι εταιρικές σχέσεις θα ενισχύσουν τον συντονισμό, τη συμπληρωματικότητα και τη συνοχή των δράσεων των εταίρων, καθώς και τη συμμετοχή στους εθνικούς διαλόγους για τη διατροφική πολιτική, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης διαδικασιών σε υποεθνικό επίπεδο.
- ε. **Την ενίσχυση της ανθεκτικότητας μέσω της ενδυνάμωσης της σύνδεσης ανθρωπισμού, ανάπτυξης και ειρήνης με σκοπό τη βελτίωση της διατροφής.** Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα υψηλά επίπεδα του οξέος και χρόνιου υποσιτισμού σε παιδιά που ζουν σε εύθραυστα και συγκρουσιακά περιβάλλοντα. Οι προσπάθειες ανθρωπιστικής στήριξης, ανάπτυξης και οικοδόμησης της ειρήνης είναι συμπληρωματικές και θα πρέπει να αλληλοενισχύονται, προκειμένου να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες για περαιτέρω ενίσχυση των δεσμών μεταξύ αναπτυξιακών και ανθρωπιστικών σχεδίων για τη διατροφή, με σκοπό την προαγωγή ανθεκτικών κοινοτήτων και την αντιμετώπιση των βασικών παραγόντων ελλειπών διατροφής. Η μείωση του κινδύνου καταστροφών και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα πρέπει να εφαρμόζονται οριζόντια. Επιπλέον, το Συμβούλιο επιβεβαιώνει την ανάγκη να αναγνωριστεί η διασύνδεση μεταξύ των ένοπλων συγκρούσεων, της επισιτιστικής ανασφάλειας και των επηρεαζόμενων λιμών, και να δεσμευτεί η ΕΕ και τα κράτη μέλη της να προωθήσουν την υλοποίηση της απόφασης 2417 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

9. Βάσει των αυξανόμενων στοιχείων ότι υπάρχει αλληλεπίδραση μεταξύ όλων των μορφών ελλιπούς διατροφής, το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Νοεμβρίου του 2018, με τα οποία κάλεσε την Επιτροπή «να προτείνει την αναθεώρηση του πλαισίου πολιτικής του 2010 για την επισιτιστική ασφάλεια και του πλαισίου πολιτικής του 2013 για τη διατροφή». Με τον τρόπο αυτό θα διατηρηθεί και θα ενισχυθεί η πρόοδος όσον αφορά την προαγωγή της υγιεινής διατροφής και των βιώσιμων συστημάτων τροφίμων σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο μέσω της εντατικοποίησης των μετασχηματιστικών επενδύσεων που λαμβάνουν υπόψη τη διάσταση της διατροφής, με παράλληλη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο κλίμα και το περιβάλλον, καθώς και με μείωση και μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Αυτό θα γίνει σύμφωνα με την προσέγγιση και το πνεύμα της Ατζέντας του 2030. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο σημειώνει ότι η οικοδόμηση βιώσιμων συστημάτων τροφίμων και υγιεινών διατροφικών προτύπων είναι ένα από τα σημεία που προσδιορίζονται στην έκθεση για την παγκόσμια βιώσιμη ανάπτυξη του 2019, σύμφωνα με την οποία η εστιασμένη και συνεργατική δράση διαφόρων ενδιαφερόμενων φορέων μπορεί να επιταχύνει την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των ΣΒΑ.
10. Το Συμβούλιο προτρέπει την Επιτροπή να διατηρήσει και να εντείνει τη δέσμευσή της σε παγκόσμιο επίπεδο, μεταξύ άλλων στη σύνοδο κορυφής για τη διατροφή με σκοπό την ανάπτυξη το 2020, μέσω της προώθησης της δεκαετίας δράσης των Ηνωμένων Εθνών για τη διατροφή, καθώς και μέσω της προώθησης ενός φιλόδοξου αποτελέσματος των προαιρετικών κατευθυντήριων γραμμών για συστήματα τροφίμων και τη διατροφή της Επιτροπής για την Παγκόσμια Επισιτιστική Ασφάλεια. Το Συμβούλιο προτρέπει επίσης την Επιτροπή να συμμετάσχει στη σύνοδο κορυφής του ΟΗΕ για τα συστήματα τροφίμων που θα πραγματοποιηθεί το 2021, προκειμένου να ενταθούν οι προσπάθειες για την επίτευξη του ΣΒΑ 2.
11. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει επίσης τη δέσμευσή του να ενισχύσει τον κοινό προγραμματισμό, ώστε να εξασφαλιστεί μεγαλύτερη συνοχή και ευθυγράμμιση μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών της, με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι η διατροφή θα παραμείνει στο επίκεντρο του θεματολογίου της ΕΕ για την αναπτυξιακή συνεργασία. Αυτές οι συντονισμένες προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν στις περιφέρειες και τις χώρες με τις μεγαλύτερες ανάγκες.